

YASHIL

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№6

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB®
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

OpenAIRE

ROAD

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

BASE

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

Crossref

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Elektron nashr. 1141 sahifa.

E'lon qilishga 2025-yil 1-iyunda ruxsat etildi.

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'o'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayeich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.

MUNDARIJA

O'zbekistonda yashil iqtisodiyotni shakllantirishda xitoy va rossiya investitsiyalarining qiyosiy tahlili.....	20
Malikov Numonjon Kamalovich	
Raqamli texnologiyalarning makroiqtisodiy barqarorlikka ta'siri	26
Sherzod Rajabov, Istora Abdusalomova	
Reducing inequality through human capital development: a comparative analysis of policies in the european union and uzbekistan	30
Ilxomjonov Jaxongir Alisher o'g'li	
Hududiy raqamli infratuzilmaning xizmat ko'rsatish sektoriga ta'siri: samarqand viloyati misolida	39
Musinov Dilshod Sultanovich	
Ways to improve quality in hotels through digital technologies	44
N.A. Rakhmonova	
Проблемы и пути внедрения механизма налогового стимулирования центров инновационного роста нового узбекистана.....	48
Умаров Б. С.	
Влияние протекционистской политики на инвестиционные стратегии промышленных предприятий.....	55
Ёдгоров Сардорбек Самадович	
Fiskal siyosat tahlili: aholi bandligi; aholi daromadlari; soliqqa tortish.....	61
Isroilov Boxodir Ibragimovich, Navruzova Farog'at Abdihamid qizi	
Problems in entrepreneurial potential development: a comprehensive analysis of contemporary barriers and challenges	67
Baxtiyor Xabibullayev Abdulvoxid o'g'li	
Tijorat banklarida aholi omonatlarining jozibadorligini oshirishning metodologik asoslari va amaliy yo'nalishlari	73
Xakimov Zoxid Norbo'tayevich	
To'lov aylanmasining mohiyatini aniqlashda to'lov va to'lov oqimlarining roli.....	78
I.F.Sayfiddinov	
Moliyaviy inklyuzivlikni ta'minlovchi samarali soliq siyosati.....	83
Artikov Ne'matulla Abdusalamovich	
Youth, digital finance, and the gig economy in uzbekistan	86
Akmal Boymurodov	
Aktsiyadorlik jamiyatlari korporativ boshqaruvda qaror qabul qilishda raqamli texnologiyalardan foydalanish masalalari	91
Xabibullaeva Shirinxon Tohir qizi	
В условиях трансформации обеспечение развитие образования и нуки в сфере подготовки управленческих кадров	98
Суюнов Дилмурод Холмурадович	
Ипотечное кредитование как инструмент социальной политики в узбекистане	104
Базарова Нигора Равшановна	
Kichik biznes subyektlari tomonidan hudud aholisi bandligini ta'minlashning ijtimoiy va iqtisodiy natijalari.....	110
Ergasheva Nigora Abdigapparovna	
Kichik korxonalar istiqbolli hududlarda sanoat ishlab chiqarish holati dinamikasi.....	114
Xonto'rayev Obbosxon Kamolxon o'g'li	
Banklarning aktivlarini daromadliligini oshirish yo'llari	118
Elbusinova Umida Khamidullaevna	

Ekologik omillar o'zgarishining dehqon xo'jaliklari yalpi hosiliga ta'siri	123
Otamurodova Dildora Abdukrimovna	
O'zbekiston tijorat banklarining yashil iqtisodiyotdagi o'rni	128
Eshev Furqat A'zamovich, Ibragimova Feruza Axtamovna, Jumanazarova Malika Baxtiyorovna, Raxmatova Mohina Dilmurod qizi	
Использование интеллектуальных технологий в процессе обслуживания клиентов банка	132
Хашимова Дилёра Пахритдиновна	
Innovatsion faoliyatning moliyaviy rag'batlantirish va boshqaruv samaradorligini belgilovchi omil va jihatlari.....	138
Baxriddinov Nodirbek Zamirdinovich	
Import tovarlari bo'yicha aksiz solig'ini undirishning nazariy asoslari.....	143
Abdurasulov Murodjon Bahrom o'g'li	
Роль цифровых валют центральных банков в модернизации платёжной инфраструктуры: мировой опыт и перспективы Узбекистана	150
Срожиддинова З.Х., Тухтасинова Д.Н.	
Tijorat banklarida chakana to'lov tizimlarini nazariy asosi.....	155
Sultonov Davronjon Rustam o'g'li	
Tikuv-trikotaj korxonalarida raqobatbardoshlikni oshirishda strategik menejmentning roli	161
Mamatraimov Islom Mamanazarovich	
Ta'lim, ekologiya va raqamlashtirish sohalarida bolalar va o'smirlar turizmini integratsiyalash: xalqaro tajribalar va O'zbekiston.....	170
Islomova Dilrabo Salomovna	
Iqtisodiy masalalarni matritsalar nazariyasi asosida modellashtirish va python dasturlash tilida yechish.....	175
Tojiyev Ilhom Ibraimovich, To'rayeva Feruza Dilmurodovna, Namozova Barchinoy G'ayrat qizi, Baxronova Zuhra Otaniyoz qizi	
Pul bozori barqarorligini ta'minlashda tijorat banklarida likvidlikni boshqarish samaradorligi	188
Sattorova Nasiba G'aniyoz qizi	
The role of digitalization of healthcare in the implementation of the safe city project	192
Akbarjon Iminov	
Аутоиммунные поражения центральной нервной системы, возникающие после стрептококковой инфекции	198
Умарова Саодат Сулаймоновна, Нормакматов Бахтиёр Ботиралиевич	
Iqtisodiyotiga yo'naltirilgan investiyalar tahlili.....	204
Namozov Olim Botirovich	
Creating a favorable climate for investment in agriculture	209
U.I.Djumaniyazov, B.J.Mirzaev	
Davlat ishtirokidagi korxonalarni korporativ boshqaruvni xalqaro standartlari asosida takomillashtirish	214
F.Djalilov	
Davlat tibbiyot tashkilotlarida ish beruvchining fuqarolik javobgarligini majburiy su'gurt qilish xarajatlarini hisobi.....	222
Kuliboyev Azamat Shonazarovich	
O'zbekistonda bank operatsion xarajatlari buxgalteriya hisobi	227
Qurbonova Sitara Vahobjon qizi	
O'zbekistonda kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarini rivojlantirishning strategik yo'nalishlari.....	233
Musayev Ozodjon Shavkat o'g'li	
Пути обеспечения стабильного экономического роста в условиях перехода к зелёной экономике, совершенствования государственной экономической политики и повышения эффективности внедрения принципов цикличной экономики.....	237
Худайбергенова Адалат Неъматуллаевна, Убайдуллаев Сирожиддин Жамшидович, Файзиёва Хамида	

Кудратовна, Эшбоев Миржалол Бахромович	
O'zbekiston sanoatining iqtisodiy holatini baholash	241
Mamanazarov Oybek Shomurodovich	
Maktabgacha ta'limda tayanch kompetensiyalarni shakllantirishda matematika va savod asoslarining didaktik yechimlari.....	247
Mingboyeva Guldorxon Maxmudovna	
Soliq tizimida soliq riskini baholash uslubiyoti.....	252
Nasimov Ravshanjon Azimovich	
Budjetni rejalashtirish tizimida jismoniy shaxslar daromadlari bo'yicha prognozlashni takomillashtirishning metodologik asoslari	260
Babaev Shavkat Bayramovich	
Понятие и сущность денежного потока в системе финансового управления.....	267
Машарипова Шахло Адамбаевна	
Yashil mehmonxonalarda strategik tahlil metodologiyasi	274
Rasulova Nigora Yusupovna	
Цифровая трансформация: новые возможности и современные тенденции в управлении бизнесом и инвестициями.....	279
Баратова Динора Алишеровна	
Mehmonxonalarda xizmat ko'rsatishning sifati va samaradorligini baholash.....	283
Ikromov Akbar Farxod o'g'li	
Модель внедрения open banking в Узбекистане: предложение на основе международного опыта и локальных особенностей.....	288
Камалов Шухрат Камалович, Аскарова Дилором Хожимуратовна, Баходиров Жасурбек Олёрбек ўғли, Маликов Шохрух Шокирович, Тенгелова Фарангиз Мажид кизи	
O'zbekistonda islom moliyasini joriy qilishning yo'llari	295
Ashurbayev Farrux Alisher o'g'li, Tuxsanov Eldor Dilmurod o'g'li	
AQSH tajribasiga ko'ra eksportni iqtisodiy o'sishga tasiri	299
D.E.Qarshiev	
Iqtisodiyotni tartibga solish orqali aholi farovonligini oshirishning ahamiyati	304
Berdibekov A.	
Mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirish va aholi moliyaviy savodxonligini oshirishda inklyuziv molianing ahamiyati.....	308
Latipova Shaxnoza Maxmudovna	
Problems of the financial mechanism influence for stable and inertial development of enterprises.....	313
Zaynalov Jakhongir Rasulovich, Alieva Susanna	
Tibbiyot turizmni rivojlantirish va uning salohiyatini iqtisodiy baholashning ilmiy va uslubiy asoslari	317
Vofaxojayeva Dilafruz Marufovna	
Turistik destinatsiyalar va raqamli marketing texnologiyalari orqali turizm barqarorligini transformatsiya qilish	322
Nurmuhammadxon Oppoqonov	
Kichik va o'rta biznes moliyaviy barqarorligining kambag'allikni kamaytirishdagi ahamiyati.....	327
Djamalov Xasan Numanjanovich	
Qoraqalpog'iston respublikasida turizmni rivojlantirishning tashkiliy va iqtisodiy salohiyatini baholash.....	335
Xoshimov Baxrom Baxadirovich	
O'zbekiston turizm sektorida tog' turizmining ulushi.....	343
Alimov Abduvakil Komil o'g'li	
O'zbekiston respublikasida investitsiya faoliyatini moliyaviy boshqarish va bunda xorij tajribasi.....	348
Ismailov Dilshod Anvarjonovich	

Tadbirkorlik faoliyatini samarali boshqarishda raqamli texnologiyalardan foydalanishning holati.....	354
Sattarov Xayrulla Fayzullayevich	
Tadbirkorlik faoliyatida innovatsiyalarni rivojlantirish strategiyasini tanlash va asoslash	358
Shakirova Madinaxon Gafurdjanovna	
O'zbekistonning xalqaro valyuta-moliya tashkilotlari bilan o'zaro hamkorlik aloqalarini mustahkamlash yo'nalishlari.....	362
Gulmurodova Marjona Olimjon qizi, Turg'unova Zohida Shavkat qizi, Umida Yuldasheva	
Jismoniy shaxslarning daromadlarini soliqqa tortish tartibini takomillashtirish.....	367
Bobomurotova Manzura Panji qizi	
Aksiyadorlik jamiyatlari va qimmatli qog'ozlar bozori o'rtasidagi iqtisodiy munosabatlar	372
Berdaliyev Javohir Jahongir o'g'li	
Farg'ona viloyati mahallalarida tadbirkorlikni va hunarmadchilikni rivojlanishi holati tahlili	379
Tuxtasinov Zafarjon Odiljonovich	
Проблемы охраны окружающей среды и формирования «зеленой экономики»	389
Ёдгорова Мухайё Шухратовна, Иминова Наргиза Акрамовна	
The evolution of passenger transport in uzbekistan and its impact on economic growth.....	392
Naubetova Ziyada Niyet kizi	
Davlat tibbiyot tashkilotlarida ish beruvchining fuqarolik javobgarligini majburiy sug'urta qilish xarajatlarining hisobi.....	397
Kuliboev Azamat Shonazarovich	
Jahon sug'urta amaliyotining O'zbekiston sug'urta bozorining rivojlanishiga ta'siri	402
Kuvatova Dinara Anvarovna	
Milliy iqtisodiyotda xorijiy investitsiyalarning ahamiyati va ta'sir mexanizmlari	406
Abdullayev Zoxid Xolxo'jayevich	
Xaridorlar bilan hisob-kitoblar auditida moliyaviy tahlil usullarini qo'llash xususiyatlari.....	411
Saginbaev Sultanbek Turdibay o'g'li, Sultamuratov Qallibek	
The function and value of commercial banks in fostering capital market growth	416
Isakov Janabay Yakipbaevich	
Raqamli texnologiyalarning korxonalar risk boshqaruvidagi rolini swot tahlili orqali tadqiq etishning ahamiyati	427
Tojimatov Izzatbek Ikromali o'g'li	
The state and development trends of business process auditing in joint-stock companies in uzbekistan.....	439
Utegenova Sarbinaz Turdimuratovna	
Mamlaktimizda amaldagi budjetlararo munosabatlarning tartibi hisobi, hamda uning ahamiyati	444
Tuxsanov Eldor Dilmurod o'g'li, Saydullayeva Zeboxon Shukrilla qizi	
Qurilish materiallari sanoatida innovatsion klasterlarni boshqarishni takomillashtirish	462
Xaydarova E'zoza Shukurullayevna, Li Zin Bo	
Barqaror rivojlanish va yashil iqtisodiyotning mamlakatimizda so'nggi yillardagi oshib borayotgan ahamiyati	467
Bahodirova Mohigul	
Conceptual framework for boosting the financial and economic performance of investment projects in industrial enterprises.....	472
Sarriev Kahraman Ramatullaevich	
Bandlik va ayollar tadbirkorligi	477
Ibodullayeva M.S.	
Mamlakatimiz yalpi ichki mahsulotini ekonometrik prognozlash.....	482
A'zamov Musurmon Axmadovich, Islomov Javohir	

Eksport siyosatini tadbirkorlik faoliyati rivojlanishiga ta'siri	488
Suvonov Ibrohim Izbosarovich, Abdug'aniyev Murodjon Shavkat o'g'li	
Aholini ish bilan ta'minlashda qishloq aholisini mehnat salohiyatidan foydalanish.....	492
Noiba Qodirova Maxmud qizi	
Yashirin iqtisodiyotni kamaytirishda rasmiy bandlik va moliyaviy munosabatlarni rivojlantirish	497
Xalimbetov Farxad Bagibekovich, Reyimberdiyev Baburbek Adilbek o'g'li	
Analysis of touristic potential and capacity of ecotourism sites	501
Abdurakhmanova Akida Faizulla kizi	
Xorijiy investitsiya ishtirokidagi korxonalarni moliyalashtirishni takomillashtirish.....	509
Salohiddinov Jaloliddin	
Infratuzilma va bozor infratuzilmasi tushunchalarining nazariy tavsifi	516
G'aniyev Botir Baxtiyorovich	
O'zbekiston va xorijiy davlatlarda aksiyadorlik jamiyatlarining qimmatli qog'ozlar orqali kapital yig'ish strategiyalari	520
Dilnozaxon Muxitdinova	
Iqtisodiy inqiroz paytida korxonalarda likvidlikni boshqarish strategiyalari	527
Abdusalomova Nodira Bakhodirovna, Jabborova Sevinch Xusanovna	
O'zbekistonda islomiy mikromoliyaviy xizmatlar orqali ish bilan bandlikni oshirish istiqbollari.....	532
Mamatkulov Humoyun Bobir-ugli	
Textile enterprises and changing market conditions: integration of demand analysis, trend forecasting and strategic assortment management	536
Ikramova Nodira Burkxon kizi	
Aksiyadorlik korxonalari boshqaruv tizimida korporativ madaniyatni takomillashtirish	540
Umarkhodjaeva Muyassarhon Ganievna, Omanova Nargiza Rustam qizi	
Moliyaviy faoliyat natijalari hisobi va auditini takomillashtirish.....	548
Po'latov Xudoyberdi Uktamovich, Abduxoliqov Isomiddin Ikrom o'g'li	
Rivojlangan va rivojlanayotgan mamlakatlarda iqtisodiyotning real sektori korxonalariga kreditlar bo'yicha foiz stavkalariga ta'sir ko'rsatishda markaziy banklarning qayta moliyalash stavkalarining rolini tahlil qilish	553
Jabbarov Eliboy, Abdullayeva Charos Abdullo qizi	
O'zbekistonda qishloq xo'jalik mahsulotlarini qayta ishlashda innovatsiyalarning roli va iqtisodiy samaradorligi	558
Raximov Baxromjon Ibroximovich, Solohiddinov Nuriddin Sirojiddin o'g'li	
Sirkulyar iqtisodiyotni rivojlantirish orqali chiqindilarni boshqarish muammosini bartaraf etish yo'llari	563
Narzullayev Elmurod Shuxrat o'g'li, Hamrokulov Ulug'bek Abdurahmatovich	
Korxonani samarali boshqarishni ta'minlash strategiyalari	567
D.Mutalova	
Masofaviy ta'lim platformalarining qiyosiy tahlili va funksional xususiyatlari.....	571
Nabieva Nilufar Nabi qizi	
Raqamli iqtisodiyotning jamiyat hayotiga ta'siri.....	577
Aripova Ziyoda Xayrullayevna, Nurmuxamedova Tursunoy Usmonovna	
Transportda turistik xizmatlarni boshqarish mexanizmini takomillashtirish.....	581
Tuychiyev Anvarjon Muxtorjonovich	
Ipak yo'lining tarixiy madaniy merosi va hunarmandchiligi: dolzarb muammolar va tadqiqot istiqbollari	584
Xushnazarova Maxzuna Gulamdjanovna	
Eksport faoliyatini rag'batlantirishda institutsional va moliyaviy mexanizmlarning roli.....	589
Umarkulov Kodirjon Maxamadinovich	

Elektron pul evolyutsiyasi.....	595
Marpatov Mavlonxon Dadashevich	
Yashil iqtisodiyotga o'tish jarayonida sanoat korxonalarining roli.....	600
Nasullayeva Yoqutoy Nasim qizi	
O'zbekistonda turizm marketingi va raqobatbardoshligini oshirish	606
Ikramova Nasiba Axmadovna	
Kambag'allikni qisqartirishning zamonaviy yo'nalishlari.....	610
Mirzayev Qulmamat Jonuzoqovich, Shodiyev Fazliddin Qalandar o'g'li	
Jamiyatda imkoniyati cheklanganlarning bandligini ta'minlashning ijtimoiy-iqtisodiy asoslari.....	615
Tilavova Munisa Maxmudovna	
Moliyaviy matematika vositalarining O'zbekiston kredit tizimidagi qo'llanilishi.....	620
Shamsiyeva Nigora Rafiq qizi	
Ecological sustainability in tourism: regional practices and global reflections.....	626
Sayyora Safaeva	
Quyi amudaryo mintaqasida turli darajadagi destinasiyalararo ixtisoslashgan klasterlarni shakllantirish asoslari va ularning o'ziga xos jihatlari.....	631
Doschanov Tangirbergen, Ollanazarov Bekmurod Davlatmurotovich	
Fine dining restoranlarida marketing strategiyalarining shakllanishi va mijoz jalb qilishda ularning ahamiyati.....	641
Jumaniyazova Sarvinov Mansur qizi	
Soliq to'lovchilarning majburiyatlari bajarilishini kontseptual asoslari va shartlari asoslari xususida.....	644
Abdusherozov Abdullo Baxtiyorovich	
Davlat sektoridagi tashkilotlarda smetalar tuzish tartibi	651
Abdulaziz Norquchqorov Ziyadullayevich	
Качественное развитие рынка труда узбекистана.....	657
Мамадалиева Хафиза Холдаровна	
Kichik biznes subyektlarining aholi bandligini ta'minlash orqali kambag'allik darajasini pasaytirishdagi o'rni.....	664
Maxamadaliyev Boburbek Baxodir o'g'li	
Устойчивое развитие esg-менеджмента: от тренда к фундаментальной стратегии выживания и процветания.....	670
Собирова Нилуфар Бекпулат кизи	
Sirdaryo viloyatida investitsion faollikni oshirishda davlat va xususiy sektor hamkorligi	676
Mamatqulova Muxlisa Komiljon qizi	
Qurilish loyihalarini moliyalashtirishning milliy va xalqaro tajribasi	681
Yashin Iboyev	
Xizmatlar sohasida innovatsion muhitni yaratishning dolzarb masalalari.....	687
Kamoliddin Mamatqulovich Ibodov, Jamshid Abduxaliqovich Xolboyev	
Sanoat korxonalarining raqobatbardoshligini boshqarishda tovar aylanmasi tahlili.....	692
Jumayeva Gulrux Jo'raqulovna	
Xo'jalik yurituvchi subyektlarda innovatsion faoliyatning moliyaviy va boshqaruv hisobini takomillashtirish masalalari	698
Xushvaqtova Nozanin Nurbek qizi	
Effect of processing on nutrients in tomato products.....	706
Ergasheva Muhabbat Komil kizi	
Asosiy vositalarni davomiy (uzluksiz) baholash.....	710
Kuziev Islom Nematovich, Raxmonov Xurshidbek Shavkat o'g'li	
Sun'iy intellekt: Markaziy banklarni qanday o'zgartirmoqda?	715
Shahboz Qozoqov Ortiqbaevich	

Kichik biznes subyektlarida tashkil etilgan baliqchilikka ixtisoslashgan xo'jaliklarning mamlakat oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlashdagi o'rni.....	720
Vazirov Azamat Yoqubjonovich	
Korxonalarining marketing faoliyatini strategik rivojlantirish yo'nalishlari.....	725
Isokboeva Zilola Rustam qizi	
К целям повестки 2030: анализ экономических индикаторов узбекистана	728
Салахутдинова Юлдуз Голибовна	
Современное состояние исследований в области использования цифровых технологий в инвестиционной деятельности	734
Ирмухамедова М.Д.	
Tijorat banklarining raqamli transformatsiyasi jarayoni, uning imkoniyatlari va xavf-xatarlarini tahlil qilish.....	741
Eshqobilov Ahmat Jovliyevich	
Aholi sonining o'sishi va iqtisodiy infratuzilmaga yuklanish: hududiy tahlil	745
To'rayev Nurbek Baykulovich	
O'zbekistonda oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlash va boshqarishning hududiy rivojlantirish strategiyasi	751
Nuraliev Temurjon Erkinjon o'g'li	
O'zbekistonning zamonaviy korxona va tashkilotlarda boshqaruv masalalari	756
Ahtamova Mohigul Erkinovna	
Davlat tashkilotlarida ichki audit tuzilmalarini tashkil etishni rivojlantirish	761
Nasimov Fazliddin Sirojevich	
Yashil moliyalashtirishda sun'iy intellekt texnologiyalarining roli: imkoniyatlar va xavflar tahlili	765
Isoqulova Munisxon Abdurasul qizi	
Критерии экологичности бренда: как измерить «зеленый» имидж?	769
Носирова Чарос	
Qishloq xo'jaligini innovatsion texnologiyalar asosida boshqarish	775
Mamadiyarov Dilshad Uralovich, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	
«O'ztransgaz» AJ faoliyatini 2024–2027 yillarga prognozlashtirishda ekonometrik modellar asosida tahlil	784
Sindorov Davlatbek Abdumajid o'g'li, Murodov Sardor Nurali o'g'li	
Favqulodda vaziyatlarning oldini olishga qaratilgan tibbiy profilaktik ishlar.....	791
Mahmudov Otamurod Hoshimovich, Murtazova Sh.N.	
Xizmat ko'rsatish sohasida elektron tijoratni rivojlantirishga ta'sir etuvchi omillar tahlili.....	795
Maxmudov Lazizbek Ubaydullo o'g'li	
O'zbekiston chakana savdosi tizimi va uning rivojlanishi.....	806
Yaqubov Azizbek G'anibekovich	
Milliy iqtisodiyotni tartibga solishda davlatning o'rni va maqsadi	812
Amonov Mehriddin Oromiddinovich	
Investitsion faoliyatni amalga oshirishning xorij tajribasi va mamlakatimizda foydalanish istiqbollari.....	816
O'tamurodova Surayyo Shokirjon qizi	
Uy-joy fondini boshqarish samaradorligini oshirishda zamonaviy sifat menejmenti tizimining o'rni.....	822
Asadullina Nailya Ramilevna, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	
Значение искусственного интеллекта в области педагогики на основе мультимедийных приложений	829
Бегалиев Файзали Умаралиевич	
Sog'lomlashtirish turizmida ekologik va ijtimoiy ta'sirlarning sintezi.....	832
Naimov Saidjon Yusup o'g'li	

Kasbiy ta'lim tashkilotlarida o'quvchilarni raqamli kompetensiyasini baholashning metodologik asoslari.....	835
Maxkamova Zuxra Tursunpulotovna	
Обзор по теме Современные системы управления возбуждение синхронных машин и перспективы их развития (Формирования законов управления).....	841
Алиев Абдор Мураткулович	
O'zbekistonda turizm va servis sohasida davlat- xususiy sheriklik mexanizmidan foydalanish istiqbollari.....	846
Mamayusupova Dilovarxon Begmatovna	
Tijorat banklarida operatsion risklarini baholash va boshqarish tizimini tashkil qilish	850
Jaxongir Rabbimov	
Tomorqa xo'jaliklari faoliyatini tahlil qilishda statistik modellar va metodlardan foydalanish yo'nalishlari.....	855
Turobov Sherzod Alisherovich	
Совершенствование порядка расчёта и взимания НДС в узбекистане: аналитический подход.....	860
Бисенбаев Шарьяр Куанишбай ули	
Mintaqaviy iqtisodiyotda inson kapitalini raqamli transformatsiyalash masalalari.....	864
Yusubboeva Dinora Quadrat qizi	
Sirdaryo viloyatining turizm imkoniyatlari va o'ziga xos turizm resurslari.....	875
Tursunova Gulmira Rabbonovna	
Samarqand viloyatida investitsion-innovatsion faollikni oshirish holati va investitsiyalarning tarkibiy xususiyatlari.....	883
Bektemirov Abdumalik Bektemirovich, Axrorov Abbas Aslamjon o'g'li	
Global innovatsion indekslar va o'zbekiston: rivojlanish yo'nalishlari va bosqichlari	889
Bekmurodova Gavhar Adham qizi	
Aksiyadorlik jamiyatlarida korporativ boshqaruvga raqamli texnologiyalarni joriy qilishning ilmiy-nazariy asoslariga qarashlar	895
Suyunov Dilmurod Xolmuradovich, Xabibullayeva Shirinxon Toxir qizi	
Xalqaro standartlar asosida moliyaviy instrumentlar hisobini va auditini takomillashtirish.....	902
Nuraliyev Behzod Baxtiyor o'g'li	
Внедрение и адаптация исламского банкинга в экономике узбекистана	906
Б.Б.Ахмаджанов, М. С.Шукруллаева, Д.Р.Сафаева	
Kichik biznesning iqtisodiy o'sishni ta'minlashdagi ahamiyatini baholash uslubiyoti.....	911
Ermatov Akmaljon Adxamovich	
"Neyromarketing" asosida o'zbekiston turizm brendi tahlili	916
Narziqulov Elbek Farxod o'g'li	
Xalqaro bozorlarda zamonaviy marketing vositalaridan foydalanish	922
Meliqulov Abdulhalil Norinovich	
Tijorat banklarida muammoli kreditlar va ularning bank aktivlariga ta'siri.....	929
Saidov Bobir Jiyanboy o'g'li, Xolmuradov Musurmon Avlaqulovich	
Сущность и причины международных денежных переводов	936
Гимранова О. Б.	
Xo'jalik yurituvchi subyektlarda uzoq muddatli aktivlarning hisobi va auditini raqamli tvn texnologiyasi asosida takomillashtirish imkoniyatlari.....	941
Rizakulov Abdurauf Abdimutalibovich	
Biologik aktivlarning tushunchasi: iqtisodiy mazmuni va mohiyati.....	948
Ziyayev Dilshodjon Salimjonovich	
Xorijiy investitsiyalarni jalb qilishda iqtisodiy siyosatning roli: zamonaviy yondashuvlar.....	953
Xodjayev Jamshid Abduxakimovich	

Аналитический обзор: Развитие корпоративного управления в государственных корпорациях Узбекистана (2015–2025).....	958
Мамараджабов Фарход Бахтиярович	
O'zbekistonda transport infratuzilmasini rivojlantirish karidorlari	968
Nazriyev Umidjon Baxrillayevich	
Aylanma kapital bilan ishlashda samaradorlikni oshirish: korxona moliya siyosatini takomillashtirish yo'nalishlarida data science yondashuvlari	975
Khoshimov Doniyor, Kungratov Ilmurod Kuzibay o'g'li	
Davlat ulushi mavjud bo'lgan korxonalarda moliyaviy barqarorlikni ta'minlashda raqamli transformatsiyaning roli	982
Musurmonov Mehroj Murtaza o'g'li	
Iqtisodiyotni raqamlashtirishda tijorat banklariga moliyaviy resurslarni jalb qilish metodologiyasini takomillashtirish	988
Hamrayev Obid Akhatovich	
Tibbiy xizmatlarda raqamli texnologiyalarni joriy etish va uning samaradorlikka ta'siri (xorijiy tajriba).....	993
Usmonova Vasila Botirovna	
Tijorat banklarida muammoli kreditlarni boshqarish amaliyoti tahlili.....	997
Akramova Nargiza Nutfillayevna	
Using integrated marketing communications (IMC) in business management	1002
Ziyayeva M.M.	
Xorijiy mamlakatlarda tibbiyot muassasalarini moliyalashtirish masalalari va ulardan o'zbekistonda foydalanish istiqbollari.....	1006
Jaxongirov Ilindorjon Jahongirjon o'g'li	
Davlat budjetining ijtimoiy sohani rivojlantirishdagi xarajatlarini samarali boshqarish yo'llari.....	1011
Qo'ziyev Shodiyor Qilichboy o'g'li	
Mintaqada xalq hunarmandchiligida klasterlash va ekologik logistika modeli asosida savdo tizimini shakllantirish.....	1015
Norqobilova Feruza Abduhomidovna	
To'g'ri xarajatlar usuli va to'liq yutuvchi xarajatlar usuli tizimlarining afzalliklari va farqli jihatlari amaliy misolda.....	1019
Kholisa Kamoliddinovna Kuldosheva	
Investitsiyalarni innovatsiyalarga yo'naltirish bo'yicha xorij tajribasi	1024
Ayubov Ilyos Ilxomovich	
Важность разработки стратегических программ развития страны.....	1028
Каримова Нуржохон Олим кизи	
Sanoat korxonasining raqamli transformatsiyasini baholash omillari va ko'rsatkichlari.....	1032
Kudaybergenov Azamat Shamuratovich	
Namangan viloyatida ijtimoiy turizm tadbirkorligini maqsadli boshqarish mexanizmi.....	1042
Yunusova Sohiba Abdumamidovna	
Evaluating the capital asset pricing model methodology in uzbekistan companies	1048
Bunyod Usmonov	
Aholini ish bilan bandligining yangi turlari va imkoniyatlari	1055
A.B. Khayitov	
Maktab direktorlarini qo'llab-quvvatlashda asosiy ustun amaliyotlar va o'zbekiston ta'lim tizimida ularni qo'llash imkoniyatlari	1059
Mamura Tadjibayeva	
Sun'iy intellekt asosida matematik masalalarni yechish algoritmlari	1064
Oqnazarov To'liqin Jalilovich, Jo'rayev Mardon	
Global ta'lim makonida milliy tarbiyani rivojlantirish istiqbollari	1071
Sanaqulov Sardor Istamqulovich	

Bank xizmatlari sifati va bank daromadlariga ta'sir etuvchi omil sifatida personal faoliyatining o'rni.....	1075
Abdukaxarova Shoiri Abduvohobovna	
Fond bozori raqamli iqtisodiyotda investitsiyalarni shakllantirish manbai sifatida.....	1079
Kamilova Sevara Anvarovna	
O'zbekistonda toza suv va sanitariyaning inson hayoti hamda iqtisodiy farovonlikka ta'siri: BRM-6 doirasida tahlil.....	1085
Xasanova Iroda Azizbek qizi	
Increasing the effectiveness of using marketing communications in the tourism services market.....	1090
Sobirjonov Asrorbek Sobitjon ugli	
Davlat xaridlari sohasini takomillashtirish istiqbollari.....	1095
Bazarov Nazirjon Sobirovich	
Xarajatlarning strategik boshqaruv hisobini xo'jalik yurituvchi subyektlarda takomillashtirish.....	1103
Xayitboeva Laylo Oybekovna	
Davlat moliyaviy nazorati tizimida tashqi audit: rivojlangan mamlakatlar amaliyoti.....	1109
Kuliyev Komil Shuxratovich, A.Astanovulov	
Moliyaviy instrumentlarni hisobga olishda biznes modelning ahamiyati va amaliy yondashuvlar.....	1114
Shanasirova Nodira Abdullayevna	
Tijorat banklarida risklarni boshqarishning ustuvor yo'nalishlari.....	1118
Tursunov Ilxom Toirovich	
Chakana va ulgurji savdo korxonalari faoliyatini rivojlanishiga tasir etuvchi omillarni baholash.....	1124
Yuldasheva Gulmira	
Managing tourism in fragile ecosystems: a case study approach.....	1128
Dilmurod Nasimov, Shahrizoda Sirojiddinova	
Tadbirkorlikni innovatsion-investitsion jihatdan baholash uslublari.....	1134
Fayziyev Shavkat Shaxobidinovich	

TADBIRKORLIKNI INNOVATSION-INVESTITSION JIHATDAN BAHOLASH USLUBLARI

Fayziyev Shavkat Shaxobidinovich

Toshkent perfect universiteti “Iqtisodiyot va turizm”
kafedrasining dotsenti
ORCID: 0009-0005-9451-5359
E-mail: dilraboax@gmail.com

Annotatsiya: Mamlakat iqtisodiyotining raqobatbardoshligini ta'minlashda tadbirkorlik subyektlarining innovatsion va investitsion salohiyatini aniq baholash dolzarb masala bo'lib qolmoqda. Ushbu maqolada tadbirkorlik faoliyatini innovatsion-investitsion jihatdan baholashning nazariy asoslari va amaliy yondashuvlari tizimli tarzda o'rganiladi. Xususan, innovatsion salohiyat — tadbirkorlik subyektining yangi mahsulotlar, texnologiyalar, xizmatlar yoki boshqaruv shakllarini ishlab chiqish va joriy etish qobiliyati, investitsion salohiyat esa — korxonaning investitsiya jalb qilish, uni samarali boshqarish va foyda keltiruvchi faoliyatga yo'naltirish imkoniyatidir. Maqolada O'zbekiston misolida innovatsion-investitsion baholash amaliyoti, mavjud muammolar va ularni bartaraf etish bo'yicha takliflar keltirilgan. Xususan, korxonalarda zamonaviy baholash mexanizmlarini joriy etish, raqamli tahlil vositalaridan foydalanish va davlat tomonidan rag'batlantirish mexanizmlarini kengaytirish muhim yo'nalishlar sifatida ko'rsatilgan. Ushbu tadqiqot natijalari tadbirkorlik subyektlari, tahlilchilar, siyosatchilar va ilmiy doiralar uchun innovatsion-investitsion baholash yondashuvlarini takomillashtirishda muhim amaliy asos bo'lib xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: tadbirkorlik, innovatsion tadbirkorlik, investitsion faoliyat, salohiyat, iqtisodiy tahlil, kompleks baholash, ko'rsatkichlar, tahlil, samaradorlik, moliyaviy barqarorlik, innovatsion rivojlanish, biznes, strategiya, investitsiya.

Abstract: A precise assessment of the innovative and investment potential of business entities remains an urgent issue in ensuring the competitiveness of the national economy. This article systematically examines the theoretical foundations and practical approaches to assessing entrepreneurial activity from an innovative-investment perspective. In particular, innovative potential refers to a business entity's capacity to develop and introduce new products, technologies, services, or management forms. Investment potential, on the other hand, refers to an enterprise's ability to attract investment, manage it effectively, and direct it toward profitable activities. Using Uzbekistan as a case study, the article presents the current practices of innovative-investment assessment, identifies existing problems, and proposes solutions. The introduction of modern assessment mechanisms, the application of digital analysis tools, and the expansion of state-supported incentive mechanisms are highlighted as key directions. The results of this study serve as a valuable practical basis for enhancing innovative-investment assessment approaches for business entities, analysts, policymakers, and academic circles.

Key words: entrepreneurship, innovation entrepreneurship, investment activity, potential, economic analysis, comprehensive assessment, indicators, analysis, efficiency, financial stability, innovation development, business, strategy, investment.

Аннотация: Вопрос точной оценки инновационного и инвестиционного потенциала субъектов предпринимательства остаётся актуальным в обеспечении конкурентоспособности национальной экономики. В статье систематически рассматриваются теоретические основы и практические подходы к оценке предпринимательской деятельности с инновационно-инвестиционной точки зрения. Под инновационным потенциалом понимается способность хозяйствующего субъекта разрабатывать и внедрять новые продукты, технологии, услуги или формы управления. Инвестиционный потенциал подразумевает способность предприятия привлекать инвестиции, эффективно ими управлять и направлять на прибыльную деятельность. На примере Узбекистана в статье представлены существующие практики инновационно-инвестиционной оценки, выявлены актуальные проблемы и предложены пути их решения. Внедрение современных механизмов оценки, использование цифровых аналитических инструментов и расширение государственных стимулов обозначены как ключевые направления. Результаты исследования служат важной практической основой для совершенствования подходов к оценке инновационного и инвестиционного потенциала предприятий, аналитиков, политиков и научных кругов.

Ключевые слова: предпринимательство, инновационное предпринимательство, инвестиционная деятельность, потенциал, экономический анализ, комплексная оценка, показатели, анализ, эффективность, финансовая устойчивость, инновационное развитие, бизнес, стратегия, инвестиции.

KIRISH

Hozirgi globallashuv va tez sur'atlar bilan o'zgarayotgan iqtisodiy muhit sharoitida tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirishda yangicha yondashuvlarga ehtiyoj ortib bormoqda. Ayniqsa, innovatsion texnologiyalar va investitsion resurslar negizida shakllanadigan samarali biznes modellar iqtisodiyotni modernizatsiya qilishda muhim o'rin tutmoqda. Shu bois, bugungi kundagi iqtisodiy islohotlar jarayonida innovatsion-investitsion faoliyatni kompleks baholash masalasi dolzarb ahamiyat kasb etib, u tadbirkorlik subyektlarining istiqbolli yo'nalishlarini aniqlash, resurslardan samarali foydalanish darajasini belgilash hamda raqobatbardoshlikni oshirishda muhim vosita sifatida maydonga chiqmoqda.

Innovatsion-investitsion tadbirkorlik hozirgi davrda nafaqat yangi texnologiyalarni ishlab chiqish, balki ularni iqtisodiy faoliyatga samarali integratsiyalash, moliyaviy vositalarni oqilona jalb qilish hamda iste'molchilarning talablariga mos mahsulot va xizmatlar yaratish imkonini ham taqdim etadi. Shu nuqtai nazardan, tadbirkorlik faoliyatining faqat moliyaviy yoki ishlab chiqarish samaradorligi asosida baholanishi yetarli emas. Unga qo'shimcha ravishda innovatsion yondashuvlar va investitsion omillar asosida baholash tizimlarini joriy etish lozim. Bu esa, o'z navbatida, tadbirkorlikni rivojlantirishga xizmat qiluvchi mexanizmlarni takomillashtirish, xatarlarning oldini olish hamda samaradorlikni oshirish imkonini beradi.

Mamlakatimizda amalga oshirilayotgan iqtisodiy islohotlar jarayonida innovatsion rivojlanish, xususan, ilmiy-texnik yangiliklarning amaliyotga tatbiq etilishi alohida e'tibor markazida turibdi. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti tomonidan ilgari surilgan "Raqamli O'zbekiston-2030" strategiyasida ham innovatsion iqtisodiyot, yuqori texnologiyalarni joriy etish va investitsiya muhitini yaxshilash borasidagi muhim vazifalar belgilab berilgan. Ushbu jarayonlarda tadbirkorlik subyektlarining innovatsion va investitsion faolligini baholash orqali ularni tahlil qilish va rag'batlantirish muhim ahamiyat kasb etadi.

Innovatsion-investitsion baholash deganda, tadbirkorlik subyektlarining innovatsiyalarni yaratish, joriy etish va undan daromad olish imkoniyatlarini, shuningdek, investitsion resurslarni jalb qilish, ularni samarali yo'naltirish, investitsion qarorlarni qabul qilish va amalga oshirish qobiliyatini o'lchash, baholash hamda tahlil qilish tizimi tushuniladi. Bunday yondashuv tadbirkorlik faoliyatining istiqbolli rivojlanish yo'nalishlarini aniqlash bilan birga, investorlar va manfaatdor tomonlar uchun ham ishonchli axborot manbai bo'lib xizmat qiladi. Shu sababli, baholash uslublarini takomillashtirish, amaliyotda qo'llaniladigan metodikalarning aniqligi va samaradorligini oshirish zarur bo'lmoqda.

Hozirgi kunda innovatsion va investitsion baholashga oid ko'plab metodologik yondashuvlar mavjud. Ular orasida SWOT tahlil, AHP (analitik ierarxiya jarayoni), integral ko'rsatkichlar asosida baholash, ekspertlar fikriga asoslangan usullar, muqobil variantlar bo'yicha qaror qabul qilish mexanizmlari va boshqa usullar keng qo'llaniladi. Biroq amaliyotda ularning har biri turli sharoitlarda turlicha samaradorlik ko'rsatadi. Shu bois, baholash usullarini tanlash va qo'llashda innovatsion sohaning xususiyatlari, investitsion muhit, hududiy imkoniyatlar, inson kapitali hamda boshqa muhim omillar e'tiborga olinishi zarur.

Tadbirkorlik faoliyatining innovatsion va investitsion jihatdan baholanishi, avvalo, chuqur tahlil, raqamli ifoda, zamonaviy statistik va iqtisodiy model hamda algoritmlardan foydalanishni talab etadi. Shu bilan birga, innovatsion tadbirkorlik subyektlarining ichki va tashqi omillarga qay tarzda javob berishi, raqobatbardoshlik darajasini aniqlash, biznes-rejalarning real hayotga mosligini baholash ham muhim omil bo'lib qolmoqda.

Bularning barchasi esa tadbirkorlik faoliyatida puxta va kompleks baholash tizimini ishlab chiqish zarurligini ko'rsatadi.

Yana bir muhim jihat shundaki, zamonaviy baholash tizimlari axborot texnologiyalariga asoslangan, avtomatlashtirilgan va tezkor qaror qabul qilish imkonini beruvchi mexanizmlar orqali rivojlanmoqda. Bu esa tadbirkorlik subyektlariga tezkor va ishonchli axborot olish, qarorlarni optimallashtirish va resurslarni aniq yo'naltirish imkonini beradi. Innovatsion-investitsion faoliyatni baholash jarayonida raqamli platformalardan foydalanish, sun'iy intellekt va katta ma'lumotlar (big data) texnologiyalarini joriy etish orqali tahlil sifatini oshirish bugungi kunning dolzarb talabi bo'lib qolmoqda.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Tadbirkorlikni innovatsion-investitsion jihatdan baholash masalasi so'nggi yillarda iqtisodiyotni modernizatsiya qilish va barqaror o'sishni ta'minlash yo'lida muhim ilmiy yo'nalishga aylangan. Bu yo'nalish bo'yicha ko'plab xorijiy va mahalliy olimlar tomonidan ilmiy izlanishlar olib borilgan, turli nazariy yondashuvlar taklif qilingan va baholash uslublari ishlab chiqilgan. Masalan, Bektemirov A.B., Ruzibayeva N.X. va Azimova R.I. innovatsion-investitsion faoliyatni baholashda kompleks yondashuv zarurligini ta'kidlaydilar. Ularning fikricha, "innovatsion va investitsion faoliyat o'zaro uzviy bog'liq bo'lib, baholashda nafaqat moliyaviy, balki texnologik, ilmiy va strategik ko'rsatkichlar ham hisobga olinishi lozim" [3]. Mualliflar yangi mahsulotlar ulushi, ilmiy-tadqiqot ishlariga yo'naltirilgan mablag'lar, investitsiyalarning qaytish darajasi kabi ko'rsatkichlarni asosiy baholash mezonlari sifatida ilgari suradilar. Shuningdek, ular baholashda zamonaviy indekslar va ekspert tahlil uslublariidan foydalanishni taklif etadilar.

G'ozibekov D.G'. investitsiyalarni baholashda ularning moliyalashtirish manbalarini aniqlashga alohida urg'u beradi. Uning fikricha, "investitsiya faoliyatining samaradorligi uni moliyalashtirish mexanizmlarining barqarorligi va manba turlarining xilma-xilligiga bevosita bog'liq" [5]. Bunga asoslanib aytish mumkinki, innovatsion-investitsion jarayonlarni baholashda investitsiyaning manbai, hajmi va foydalanish samaradorligi muhim mezon bo'lib xizmat qiladi. Muallif, shuningdek, tashqi va ichki moliyaviy manbalar o'rtasidagi optimal nisbatni aniqlashni investitsiyalarning iqtisodiy ta'sirini baholashda asosiy omil sifatida ko'rsatadi.

Bayxonov B.T. investitsiyalarning samaradorligini baholashda tarmoqlararo taqsimot va ularning iqtisodiyotga ta'sirini chuqur tahlil qiladi. Uning fikricha, "investitsion resurslarni iqtisodiyot tarmoqlari bo'yicha maqbul taqsimlash orqali innovatsion rivojlanishning istiqbollari va investitsiyalarning rentabelligi oshiriladi" [6]. Bunga asoslanib aytish mumkinki, innovatsion-investitsion faoliyatni baholashda tarmoq xususiyatlarini hisobga olgan ekonometrik modellashirish yondashuvi dolzarb ahamiyat kasb etadi. Muallif optimal taqsimotni aniqlash uchun statistik tahlil va matematik modellarga tayanishni taklif etadi.

Zayirov L., Nasirov E., Xanova N. va Asamxo'jayeva Sh. innovatsion-investitsion faoliyatni baholashda investitsiyalarning yo'naltirilgan sohalari, ularning iqtisodiy samaradorligi va innovatsion salohiyat bilan uzviy bog'liqligiga e'tibor qaratadilar. Ularning fikricha, "investitsiyalarni baholashda faqat moliyaviy ko'rsatkichlar emas, balki innovatsion yechimlarning joriy etilish darajasi ham hisobga olinishi lozim" [8]. Bu esa investitsiyalarning nafaqat qisqa muddatli foydasini, balki kelgusidagi innovatsion rivojlanish imkoniyatlarini ham aniqlashda muhim mezon bo'lib xizmat qiladi.

So'nggi yillarda xalqaro platformalarda e'tirof etilgan V.K. Ivanov va hamkasblari texnik innovatsiyalarni baholashda ekspertli tizimlar yaratish ustida ishlaganlar. 2021-yilda ular algoritmik yondashuvlar yordamida "yangilik", "ahamiyat" va "jismoniy amalga oshirish" kabi innovatsiya komponentlarini aniqlashni taklif etganlar. Ushbu metodika operatorlarning xatolarini kamaytiradi va noaniq ma'lumotlar asosida aniq baholash imkonini beradi [9].

Nikonova Y.I. va Kazakov V.V. innovatsion faoliyatni baholashda moliyaviy ta'minot manbalari barqarorligi va ularning xilma-xilligiga alohida e'tibor qaratadilar. Ularning fikricha, "innovatsion faoliyatni samarali moliyalashtirish va baholashda davlat qo'llovi, tashqi investitsiyalar va ichki resurslar uyg'unligi muhim ahamiyat kasb etadi" [4]. Mualliflar baholashda kompleks yondashuv, tizimlashtirilgan indikatorlar va subyektiv omillarni minimallashtirishni taklif etadilar. Bu esa innovatsion-investitsion jarayonlarni aniq tahlil qilish va strategik qarorlar qabul qilish imkonini beradi.

Merekina E.V. innovatsion-investitsion faoliyatni baholashda korxonaning innovatsion salohiyati va investitsion resurslarni boshqarish qobiliyatini aniqlash muhimligini ta'kidlaydi. Uning fikricha, "tadbirkorlik subyektlarining innovatsion-investitsion faoliyatini baholashda nafaqat moliyaviy va ishlab chiqarish resurslari, balki inson kapitali va intellektual salohiyat ham strategik omillar hisoblanadi" [7]. Bu yondashuvga asoslanib aytish mumkinki, baholashda faqat joriy iqtisodiy ko'rsatkichlarni emas, balki uzoq muddatli rivojlanish imkoniyatlarini ham e'tiborga olish zarur.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu tadqiqot innovatsion-investitsion tadbirkorlik faoliyatini chuqur tahlil qilish, baholash mezonlarini aniqlash va ularni amaliyotda qo'llash imkoniyatlarini o'rganishga qaratilgan. Tadqiqot metodologiyasi sifatida ilmiy-nazariy manbalarni tahlil qilish, mavjud baholash uslublarini solishtirish hamda raqamli ma'lumotlar asosida empirik tahlil o'tkazish kabi yondashuvlar tanlandi. Baholash jarayonida innovatsion faoliyat ko'rsatkichlari va investitsion samaradorlik o'rtasidagi o'zaro bog'liqliklar statistik metodlar asosida o'rganildi. Bunda grafik tahlil, korrelyatsiya va regressiya modellari, shuningdek, ekspert baholari asosida mezonlarni shakllantirish usullari qo'llanildi.

Shuningdek, ayrim tadbirkorlik subyektlarining faoliyati real misollar asosida tahlil qilinib, ularning innovatsion yondashuvlari va investitsion qarorlarining iqtisodiy natijalari o'rganildi. Metodologik yondashuvda xalqaro baholash standartlari va milliy iqtisodiy sharoitlar o'zaro solishtirilib, mahalliy sharoitlarga mos keluvchi uslubiy model ishlab chiqildi. Ushbu yondashuv innovatsion va investitsion ko'rsatkichlarni birgalikda baholash imkonini berib, natijalarning real iqtisodiy vaziyatga mosligini ta'minladi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Tadbirkorlik faoliyatini innovatsion-investitsion jihatdan baholash zamonaviy iqtisodiyotni boshqarishda muhim vosita hisoblanadi. Innovatsiyalar va investitsiyalar har qanday xo'jalik yurituvchi subyektning barqaror o'sishi, raqobatbardoshligini oshirishi va istiqbolli rivojlanishini ta'minlaydi. Shu bois, ularni baholash nafaqat korxona darajasida, balki butun iqtisodiyot miqyosida ham strategik ahamiyat kasb etadi. Mazkur baholash yondashuvlari orqali tashkilotning yangi texnologiyalarni joriy etish darajasi, ilmiy-tadqiqotga yo'naltirilgan resurslar, investitsiyalarni jalb qilish salohiyati, investitsiya samaradorligi va moliyaviy natijalari tahlil qilinadi.

Innovatsion-investitsion baholashning maqsadi — korxonaning mavjud imkoniyatlarini aniqlash, istiqbolli yo'nalishlarni belgilash, risklarni minimallashtirish va optimal boshqaruv qarorlarini ishlab chiqishga ko'maklashishdan iborat. Ushbu baholashda faqat moliyaviy ko'rsatkichlar emas, balki sifat omillari ham e'tiborga olinadi. Misol uchun, intellektual salohiyat, kadrlar malakasi, texnologik tayyorgarlik va innovatsion muhit sifati kabi omillar bevosita korxonaning innovatsion faoliyatiga ta'sir etadi. Shu boisdan, baholash yondashuvlari kompleks, ko'p mezonli va moslashuvchan bo'lishi lozim.

Innovatsion-investitsion faoliyatni baholashda asosiy uslublar quyidagilardan iborat: ko'rsatkichlar tizimi asosidagi baholash, indekslash usuli, ekspert baholash yondashuvi, iqtisodiy-matematik modellashirish, SWOT va PEST-tahlil, hamda investitsion loyihalarni tahlil qilishda Net Present Value (NPV), Internal Rate of Return (IRR), Profitability Index (PI) kabi indikatorlar. Bularning har biri o'ziga xos afzallik va cheklovlarga ega bo'lib, tadqiqot maqsadi va mavjud ma'lumotlar asosida tanlab qo'llanadi.

Baholash yondashuvlarining tanlanishi soha xususiyati, mavjud resurslar, korxona hajmi va texnologik tayyorgarlik darajasiga bog'liq. Yirik sanoat korxonalari uchun ekonometrik modellashirish va investitsion tahlil usublari maqsadga muvofiq bo'lsa, kichik tadbirkorlik subyektlari uchun soddalashtirilgan indekslash yoki ekspert yondashuvi samaraliroq bo'lishi mumkin.

Quyida innovatsion-investitsion baholashda keng qo'llaniladigan uslublarning qisqacha tavsifi, ularning afzallik va cheklovlari bilan birga jadvalda taqdim etiladi (1-jadval):

1-jadval. Tadbirkorlikni innovatsion-investitsion jihatdan baholash uslublari¹

№	Baholash uslubi	Mazmuni	Afzalliklari	Cheklovlari
1	Ko'rsatkichlar tizimi asosida baholash	Innovatsiya va investitsiyaga oid miqdoriy va sifat ko'rsatkichlari tahlili	Oddiy, tushunarli, solishtirma tahlil uchun qulay	Yuqori darajada subyektivlik mavjud
2	Indekslish usuli	Maxsus indekslar (masalan, innovatsion indeks) orqali baholash	Raqamli mezonlar aniq, trendlarni ko'rsatadi	To'liq manzara bermaydi, umumlashtirish talab etiladi
3	Ekspert baholash	Sohadagi mutaxassislar fikri asosida baholash	Malaka asosida chuqur baholash	Subyektivlik darajasi yuqori, takrorlanuvchanlik past
4	SWOT tahlil	Kuchli va zaif tomonlar, imkoniyat va xavf-xatarlar tahlili	Strategik qarorlar uchun foydali	Sifatli ma'lumotlarga asoslangan, umumiy yondashuv
5	PEST tahlil	Siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy va texnologik omillar tahlili	Tashqi muhit tahlilida yordam beradi	Ichki omillar hisobga olinmaydi

¹ Muallif tomonidan tayyorlandi

6	NPV – Net Present Value	Investitsiya loyihasining hozirgi qiymatini aniqlash	Moliyaviy foydani aniqlash uchun ishonchli ko'rsatkich	Kelajakdagi pul oqimlarini aniq bashorat qilish qiyin
7	IRR – Ichki rentabellik normasi	Investitsiyalarning yillik rentabelligini hisoblash	Loyiha samaradorligini tez baholash	Murakkab investitsion loyihalarda noto'g'ri natijalar berishi mumkin
8	PI – Foyda koeffitsienti	Investitsiyaning bir birligiga to'g'ri keladigan foyda hajmi	Loyiha tanlashda qulay, foydalilikni ko'rsatadi	NPV bilan solishtirganda kamroq aniqlik beradi
9	Ekonometrik modellashtirish	Innovatsion va investitsion jarayonlarni matematik modellar asosida tahlil qilish	Raqamli, aniq tahlil imkonini beradi	Yuqori hisoblash salohiyati va sifatli ma'lumot talab qiladi
10	Kompleks baholash yondashuvi	Turli uslublarni birlashtirib, umumiy baho chiqarish	Ko'p jihatli yondashuv, moslashuvchan	Murakkab, ko'p resurs talab qiladi

Yuqoridagi jadvalda taqdim etilgan baholash uslublari tadbirkorlikni innovatsion-investitsion jihatdan baholashda keng qo'llaniladi va har birining o'ziga xos metodologik yondashuvi mavjud. Har bir uslubning kuchli va zaif tomonlari mavjud bo'lib, ularning tanlanishi tadqiqot maqsadi, ma'lumotlar mavjudligi, baholash sohasi va qaror qabul qiluvchining ehtiyojlariga bog'liq.

Ko'rsatkichlar tizimi asosida baholash eng sodda va intuitiv usullardan biri bo'lib, ayniqsa kichik biznes subyektlari uchun qulaydir. Bu yondashuv orqali mavjud resurslar, innovatsiyaga yo'naltirilgan investitsiyalar, yangi mahsulotlar va xizmatlar soni kabi omillar tahlil qilinadi. Biroq, bu uslub subyektiv yondashuvlarga moyil bo'lib, chuqur tahlil talab qilinadigan holatlarda yetarli aniqlik bermasligi mumkin.

Indekslash usuli zamonaviy tahlil vositalaridan biri hisoblanadi. Bu yondashuvda innovatsion va investitsion indekslar orqali jarayonlar holati aniqlanadi. U trendlar va solishtirma baholarni ko'rsatishda foydali bo'lsa-da, faqat raqamli ma'lumotlarga asoslanganligi sababli chuqur tahlil uchun yetarli emas. Ekspert baholash esa amaliyotda ko'p ishlatiladigan usul bo'lib, mutaxassislarining tajribasiga asoslanadi. Bu uslub sifatli baholashni ta'minlasa-da, yuqori subyektivlik darajasiga ega.

Strategik yondashuvlar — SWOT va PEST tahlillar — ko'proq tashqi va ichki muhit tahliliga yo'naltirilgan bo'lib, qaror qabul qilishda foydalidir. Ular orqali tadbirkorlikning imkoniyatlari, tahdidlar, ichki salohiyat va tashqi omillar aniqlanadi. Moliyaviy ko'rsatkichlarga asoslangan yondashuvlar — NPV, IRR, PI — investitsion loyihalarning iqtisodiy samaradorligini aniqlashda ishonchli vositalardir. Ular investitsiyaning qaytish muddati, foyda miqdori va risklarini aniqlab beradi.

Ekonometrik modellashtirish esa ilmiylik darajasi yuqori bo'lgan baholash vositasi bo'lib, katta ma'lumotlar bazasiga asoslangan matematik yondashuvdir. Bu uslub tarmoq, hudud yoki butun iqtisodiyot miqyosida kompleks baho chiqarishga imkon beradi. Biroq, u yuqori texnik tayyorgarlik va statistik malaka talab qiladi. Kompleks baholash yondashuvi esa barcha metodlarning ijobiy tomonlarini birlashtirib, eng to'liq va moslashuvchan tahlilni taqdim etadi.

Umuman olganda, tadbirkorlikni innovatsion-investitsion jihatdan baholashda yagona ideal uslub mavjud emas. Baholash mezonlari va yondashuvlar konkret sharoit va maqsadlarga mos ravishda tanlanishi lozim. Shu bois, ko'p hollarda turli yondashuvlarning kombinatsiyasi (gibrid metodologiya) eng to'g'ri natijalarni beradi. Bunday kompleks yondashuv tadbirkorlik subyektlarining real salohiyatini aniq tahlil qilishga xizmat qiladi va strategik boshqaruv qarorlarini asoslashda muhim rol o'ynaydi.

Tadbirkorlik faoliyatini innovatsion va investitsion jihatdan baholash sohasida xorijiy olimlar tomonidan ishlab chiqilgan metodlar xalqaro miqyosda keng qo'llanilmoqda. Bu usullar nafaqat kompaniya ichidagi moliyaviy samaradorlikni aniqlash, balki innovatsiyalarni joriy etish, bozor muhitiga moslashuvchanlik, texnologik yangiliklar va sarmoya oqimlarining strategik boshqaruvi kabi omillarni ham chuqur tahlil qilishga qaratilgan.

Xorijiy tadqiqotlarda innovatsion rivojlanish ko'rsatkichlari, startaplar faoliyatining bahosi, risklarni boshqarish tizimi, intellektual mulkdan foydalanish hamda ijtimoiy ta'sirni baholash metodlari asosiy o'rinda turadi. Masalan, P.F. Drucker tadbirkorlikni innovatsion yondashuvlar orqali rivojlantirish zarurligini ta'kidlagan bo'lsa, M. Porter innovatsion faoliyatni raqobat ustunligi bilan bog'liq holda baholash usullarini ilgari surgan. Xalqaro tashkilotlar, jumladan, OECD, World Bank va WIPO kabi institutlar ham o'z hisobotlarida tadbirkorlikning innovatsion-investitsion komponentlarini baholovchi ko'rsatkichlar tizimini ishlab chiqqan.

Ayrim olimlar, masalan, Joseph Schumpeter innovatsiyani iqtisodiy o'sishning asosiy dvigateli sifatida ko'rib, uni baholash mezonlarini tizimlashtirgan. Zamonaviy olimlardan Henry Chesbrough esa ochiq innovatsiyalar konsepsiyasi orqali korxonalarning tashqi manbalarni jalb etish qobiliyatini baholashni taklif etadi. Quyida jadvalda xorijlik olimlar tomonidan ishlab chiqilgan usullar va ularning mazmuni ko'rib chiqiladi (2-jadval).

2-jadval. Tadbirkorlikni innovatsion-investitsion jihatdan baholash bo'yicha xorijiy olimlar ishlanmalari²

№	Olim (muallif)	Asar yoki yondashuv nomi	Baholash uslubi tavsifi
1	Peter F. Drucker	Innovation and Entrepreneurship	Innovatsiyani tashkilotning asosiy vazifasi sifatida belgilaydi, samaradorlikni innovatsiya orqali baholaydi.
2	Michael E. Porter	Competitive Advantage	Innovatsiyani raqobat ustunligi bilan bog'laydi, investitsion qarorlarni tahlil qiladi.
3	Joseph Schumpeter	Theory of Economic Development	Innovatsiyani iqtisodiy o'sish omili sifatida baholab, yangilanish mexanizmlarini ko'rsatadi.
4	Henry Chesbrough	Open Innovation	Ochiq innovatsiyalar yondashuvi, tashqi resurslar jalb etilishi bo'yicha baholash
5	Clayton Christensen	The Innovator's Dilemma	Innovatsion texnologiyalarni joriy etishdagi strategik noaniqliklar tahlilini amalga oshiradi.
6	Eric von Hippel	Democratizing Innovation	Foydalanuvchi innovatsiyalarini baholash yondashuvini ilgari suradi.
7	W. Chan Kim, R. Mauborgne	Blue Ocean Strategy	Innovatsion qadriyat yaratish orqali yangi bozorlar shakllantirishni baholaydi.
8	OECD	Oslo Manual	Innovatsion faoliyatni o'lchovchi indikatorlar tizimini ishlab chiqqan.
9	World Bank	Doing Business Reports	Investitsion muhiti va tadbirkorlik innovatsiyasi ko'rsatkichlarini tahlil qiladi.
10	WIPO	Global Innovation Index	Davlatlar va korxonalar innovatsion salohiyatini ko'rsatkichlar asosida baholaydi.

Ushbu jadvaldan ko'rinib turibdiki, xorijiy olimlar tomonidan ishlab chiqilgan innovatsion-investitsion baholash uslublari juda keng ko'lamli va turli yondashuvlarga asoslangan. Peter Drucker tadbirkorlikni innovatsiyalarsiz tasavvur qilib bo'lmastligini ta'kidlaydi va samaradorlik mezonini aynan yangilik kiritish orqali o'lchaydi. Uning yondashuvi bugungi korxonalar uchun strategik ahamiyat kasb etadi. Michael Porter esa innovatsiyani raqobat ustunligini shakllantiruvchi omil sifatida ko'rib, investitsiya qarorlarini ham shu asosda baholaydi.

Joseph Schumpeter tomonidan ilgari surilgan nazariya innovatsiyani iqtisodiy o'sishning asosiy omili sifatida e'tirof etadi. Bu yondashuvda innovatsion faoliyatni baholash yangilanish jarayonlari, texnologik o'zgarishlar va kreativ buzilishlar orqali amalga oshiriladi. Henry Chesbrough tomonidan ishlab chiqilgan ochiq innovatsiyalar modeli esa bugungi global iqtisodiy aloqalarda korxonalarning tashqi bilim va investitsiya manbalariga bog'liqligini hisobga oladi.

OECD tomonidan ishlab chiqilgan Oslo Manual esa innovatsion faoliyatni baholashda xalqaro me'zonlarni taklif etadi. Ushbu qo'llanma asosida ko'plab davlatlar innovatsion siyosatini shakllantiradi. Shuningdek, WIPO tomonidan taqdim etilgan Global Innovation Index yondashuvi global miqyosda innovatsion salohiyatni o'lchashga xizmat qiladi. Ushbu uslub mamlakatlar va korxonalar innovatsion imkoniyatlarini baholovchi universal vosita sifatida e'tirof etiladi.

Umuman olganda, xorijiy olimlar va tashkilotlar tomonidan ishlab chiqilgan baholash metodologiyalari tadbirkorlikni har tomonlama o'rganish va real baho berishda keng imkoniyatlar yaratadi. Ularning har biri turli omillarni inobatga olgan holda baholashga yo'naltirilgan bo'lib, innovatsion-investitsion rivojlanishni boshqarishda samarali vosita bo'lib xizmat qiladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, tadbirkorlikni innovatsion-investitsion jihatdan baholash zamonaviy iqtisodiy rivojlanishning ajralmas tarkibiy qismi sifatida muhim ahamiyat kasb etadi. Mazkur maqolada innovatsion faoliyat va investitsiyalarning o'zaro bog'liqligi, ularni baholashda qo'llaniladigan asosiy yondashuvlar, ilmiy qarashlar va amaliy ko'rsatkichlar tahlil qilindi. Tahlil natijalariga ko'ra, innovatsiyalarni samarali joriy qilish va investitsiyalarni oqilona yo'naltirish orqali tadbirkorlik subyektlarining raqobatbardoshligi, barqarorligi va innovatsion salohiyati ortadi.

Mavzuga doir o'rganilgan yondashuvlar asosida quyidagi takliflar ilgari surildi:

Yagona metodologik yondashuvni ishlab chiqish. Innovatsion va investitsion faoliyatni baholashning milliy xususiyatlarga mos yagona indikatorlar tizimini ishlab chiqish va u asosida korxonalarning tahlilini amalga oshirish lozim.

² Muallif tomonidan tayyorlandi

Ma'lumotlar bazasini kengaytirish. Davlat statistikasi va korxonalar hisobot tizimida innovatsion faoliyat, texnologik yangilanishlar va investitsion oqimlarga oid ma'lumotlarni to'plash va ularni ochiq formatda taqdim etish bo'yicha chora-tadbirlar ko'rish zarur.

Kompleks baholash yondashuvini joriy etish. Tadbirkorlik faoliyatining innovatsion va investitsion jihatlarini birgalikda tahlil qilish imkonini beruvchi kompleks, ko'p omilli tahlil usullarini ishlab chiqish kerak. Ushbu yondashuv strategik qarorlarni asoslashda muhim rol o'ynaydi.

Xalqaro tajribalarni o'rganish va joriy etish. OECD, WIPO, World Bank kabi tashkilotlar tomonidan ishlab chiqilgan indikatorlar va baholash modellari asosida mahalliy sharoitga moslashtirilgan metodlarni ishlab chiqish va tatbiq etish samarali natija beradi.

Ekspert tahlillar sifatini oshirish. Mutaxassislar ishtirokida amalga oshiriladigan ekspert baholash usullarini standartlashtirish va ularni raqamli platformalar orqali avtomatlashtirish tavsiya etiladi. Bu subyektivlikni kamaytiradi va natijalarni takroriy tahlil qilish imkonini yaratadi.

Innovatsion infratuzilmani baholovchi indikatorlarni joriy etish. Texnoparklar, innovatsion markazlar va ilmiy-tadqiqot institutlari faoliyatini baholash orqali tadbirkorlikning innovatsion salohiyati kengroq tahlil qilinadi.

Raqamli texnologiyalarni joriy etish. Baholash jarayonlarida Big Data, sun'iy intellekt va iqtisodiy-matematik modellar kabi zamonaviy texnologiyalardan foydalanish orqali aniqroq, tezroq va ishonchli natijalarga erishish mumkin.

Umuman olganda, tadbirkorlikni innovatsion-investitsion jihatdan baholash korxonaning strategik rivojlanish yo'nalishini belgilash, resurslardan oqilona foydalanish, investitsion qarorlarni asoslash va innovatsion faollikni rag'batlantirishda muhim vositadir. Bu yo'nalishda mamlakatimizda tizimli yondashuv va ilmiy asoslangan qarorlar asosida ishlash — milliy iqtisodiyotning raqobatbardoshligini oshirishda asosiy omil bo'lib xizmat qiladi. Shu bois, baholash usullarini yanada takomillashtirish, metodologiyalarni zamonaviylashtirish va ularni amaliyotga tatbiq etish dolzarb ilmiy va amaliy vazifa hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 6-iyuldagi "2022–2026-yillarda O'zbekiston Respublikasining innovatsion rivojlanish strategiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi PF–165-sonli Farmoni. <https://lex.uz/en/docs/-6102462>
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 6-iyuldagi "2022–2026-yillarda O'zbekiston Respublikasining innovatsion rivojlanish strategiyasini amalga oshirish bo'yicha tashkiliy chora-tadbirlar to'g'risida"gi PQ–307-sonli Qarori. <https://lex.uz/uz/docs/-6102466?ONDATE=07.07.2022%2000>
3. Bektemirov A.B., Ruzibayeva N.X., Azimova R.I. Investitsiya va innovatsiyalar. O'quv qo'llanma. – Toshkent: 2020. – 432 b.
4. Никонова Я.И., Казаков В.В. Механизм финансового обеспечения инновационной деятельности экономических систем. // Вестник Томского государственного университета, 2012. – С. 127.
5. G'ozibekov D.G'. Investitsiyalarni moliyalashtirish masalalari. – T.: "Moliya" nashriyoti, 2003. – 26 b.
6. Bayxonov B.T. O'zbekiston iqtisodiyotida investitsiyalarning tarmoqlararo taqsimlanishini ekonometrik modellashtirish uslubiyotini takomillashtirish. Monografiya. – Toshkent: "Iqtisodiyot", 2017. – 203 b.
7. Мерекина Е.В. Инвестиционная привлекательность альтернативных инвестиционных фондов: Дис. ... канд. экон. наук: 08.00.10. – Москва, 2018. – 201 с.
8. Зайиров Л., Насиров Э., Ханова Н., Асамходжаева Ш. Инвестиции. Учебное пособие. – Т.: "Иқтисод-Молия", 2019. – 448 с.
9. Иванов В.К., Образцов И.В., Палюк Б.В. Implementing an expert system to evaluate technical solutions innovativeness. – М.: 2021.
10. <http://www.lex.uz> – O'zbekiston Respublikasi qonunlari bazasi sayti.
11. <https://www.imv.uz> – Iqtisodiyot va moliya vazirligi rasmiy sayti.
12. <http://www.soliq.uz> – O'zbekiston Respublikasi Davlat soliq qo'mitasi rasmiy sayti.
13. <http://www.stat.uz> – O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi rasmiy sayti.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 6

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>
